

Posudek na bakalářskou práci sl. Kateřiny Pollakové Lokalita – prostor pro život. Příspěvek ke stavu lokálního vědomí člověka na prahu 21. století. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Praha 2006, 153 s., přílohy.

Bakalářská práce sl. Kateřiny Pollakové je věnována aktuálnímu tématu lokálního a regionálního povědomí obyvatelstva v její rodné lokalitě, v jihočeském malém městě Lomnice nad Lužnicí. Svou lokalitu autorka velmi dobře zná a ke svému výzkumu od počátku přistoupila s velkou osobní zaangażovaností a s obrovskou pílí. V české etnologické literatuře náleží navíc – přes jisté nedostatky, které musí vytknout i vedoucí práce (nebo právě on) - tato práce k pracím průkopnickým: autorka se mohla opřít pouze o metodologické postupy výzkumu, který byl uskutečněn v rámci dotazníkového šetření Národopisné společnosti. Své výsledky se sl. Pollaková pokusila průběžně srovnávat s pracemi sociologickými, zčásti též filosofickými a historickými, nabízí se však otázka, zda literatuře o tomto problému nemohla být věnována samostatná kapitola. Citelně totiž v práci postrádám odkaz alespoň na inspirativní sborník Heimat. Analyse, Themen, Perspektiven, Bundeszentrale fuer politische Bildung, Bonn, 1990, a to zejména ve vztahu k úvahám Hermanna Bausingera o domově v otevřené společnosti. Otázka, co je to vlastně domov ?, je přitom pro práci zcela klíčová.

Správně strukturovaná a pečlivě vypracovaná bakalářská práce má – po představení dobře stanovených cílů výzkumu, popisu vzorku (nechápu, proč zde autorka nezmínila data získaná dotazníkovým šetřením a přímým zúčastněným pozorováním), a zvolených metod (technika dotazníkového šetření, metoda zúčastněného pozorování atd.) - tři stěžejní kapitoly. Relativně velmi zdařilá druhá kapitola je věnována vývoji města. Jde o kapitolu vybudovanou na existující regionálně historické literatuře a místních kronikách, právě tak jako statistických datech. Vytknout ji lze snad jen, že mohla vzít více v potaz osobnosti kronikářů, respektive jejich specifické vidění regionálních a lokálních dějin.

Vlastní výzkum je však představen v kapitole třetí a čtvrté, které měly vytvořit jistý celek, což se ovšem – vzhledem k jisté časové tísní – ne zcela podařilo. Třetí kapitola měla stavět na zúčastněném pozorování městských aktivit nejrůznějšího druhu, respektive ukázat možnosti, jaké město svému obyvatelstvu poskytuje, a zpětně, jak jsou tyto aktivity reflektovány a využívány. Je město pro své obyvatele skutečně domovem? Autorka provedla řadu zúčastněných pozorování, materiál z nich však nepochopitelně nechala z velké části pouze v „surové“ podobě v přílohách. Po mém soudu se tak zbytečně ochudila o možnost verifikace údajů získaných dotazníkovým šetřením. Její práce v terénu byla přitom v mnohém příkladná.

Vlastní dotazníkové šetření pracovalo se vzorkem 100 informátorů, který byl pro danou lokalitu relativně reprezentativní. Šlo přitom o kvalitativní dotazování (srov. Jan Hendl, Kvalitativní výzkum, Praha: Portál, 2005), o etnologický dotazník s otevřenými otázkami, které poskytly informátorům prostor pro sebevyjádření. Dotazník se ptal na první asociaci spojenou s městem, na perspektivy města jako potenciálního bydliště z pozice informátora, na vztah k paměti města (dějinné povědomí), na pozitiva a negativa viděná ve městě, včetně hodnocení komunální politiky, na vztah lidí k širšímu zázemí – jižním Čechám a konečně zohlednil i problém centrum – periferie. Kvantitativní vyhodnocení dotazníku provedla autorka velice pečlivě, jakkoliv její tabulky předpokládají od čtenáře značnou trpělivost při hledání výsledků. Kvalitativní vyhodnocení mohlo být však místy propracovanější a je škoda, že občas autorka materiál „nerozdýchala“ vyjádřeními respondentů z přímých řízených rozhovorů, případně i z dotazníků. Za rozkreslení stála např. vysoce zajímavá data o vztahu Lomničanů k ostatním českým městům. Písemnou část práce doplnila studentka fotografiemi, které po mém soudu vhodně ilustrují zpracovávané téma. Jsou na nich zachyceny jak dominanty, které zmiňují informátoři, tak některé významné momenty ze společenského dění

ve městě. I tyto etnografické fotografie dokumentují zjištěnou skutečnost, že míra identifikace občanů Lomnice s jejich městem je značná.

I přes uvedené připomínky se domnívám, že mimořádně pracná, angažovaná bakalářská práce sl. Kateřiny Pollakové je přínosem k poznání do aktuální diskuse o tom, co je to lokální identita, respektive, jak se lidé sami ztotožňují se svou lokalitou a jak tuto lokalitu a sebe v ní prezentují navenek. Práci hodnotím jako výbornou ve spodním bodovém pásmu, zhruba 36 body.

V Praze 7. června 2006

PhDr. Blanka Soukupová, CSc.